

HÄNDER

I LJUNGSKILE FÖRSAMLING

www.svenskakyrkan.se/ljungkile

SOMMAR 2021

MED BLICKEN PÅ
BERÄTTELSE

BIOLOGISK MÅNGFALD
PÅ KYRKOGRÄDARNA

SOMMARHÄLSNING
FRÅN VÅR BISKOP

Svenska kyrkan
LJUNGSKILE FÖRSAMLING

Ring klocka ring!

Jo, jag vet att det inte är nyårsafton, då dikten av Tennysson, Ring klocka, ring, läses så traditionsenligt varje årsskifte. Men, dikten kom till mig när jag började fundera på detta nummer av vår församlingstidning "Händer" trots att det är månadsskifte maj till juni som är aktuellt nu. Ring klocka ring. I detta nummer kan du läsa både om blåklockan och kyrkklockan. Men, också om hopp och om något nytt, när en ny huvudman för förskola och fritids tar vid i sommar.

Ring in det nya och ring ut det gamla, fortsätter dikten, och det är nog så många av oss känner nu, efter mer än ett år av restriktioner, avstånd och avhållande från fysisk närvaro i både gudstjänst, verksamhet och möten. Men, nu, nu är det väl ändå dags? Nu ser vi verkligen fram emot det nya, ett nytt normalt, med gudstjänstfirande och många möten! Jag hoppas verkligen att vi ses igen, så att det nya verkligen blir till, och inte stannar kvar i de digitala, som vi vant oss vid under året, och kanske blivit lite bekväma av? Skönt att sitta kvar hemma i soffan och titta på, slippa gå ut och ta sig iväg? Nej, jag tror längtan överväger bekvämligheten! Hoppas att jag har rätt?

Ring ut bekymren, sorgerna och nöden, och ring den frusna tiden åter varm. Den gamla dikten har så många fina ordalydelser som vi kan ta till oss nu, när blåklockorna ringer in sommaren för oss. Vi vill så gärna äntligen få lägga all oro för smitta, sjukdom och coviddöd åt sidan, och våga låta vaccination och värme ge oss hopp och glädje åter.

Ring lögnens makt från världens gränser ut, och ring in sanningens till oss som famla. Dessa ord ur dikten ger mig också klimatkrisens behov av snabba förändringar som en påträngande påminnelse. Vi kan inte längre tro att vi kan skjuta upp omställningar som behövs, vi kan inte vaggas in i "lögn" om att det inte spelar någon roll vad vi gör eller att vi inte har råd. Vi måste ta in sanningen om en skapelse i kris, vi måste tillsammans forma en hållbar framtid för alla. Så, på våra kyrkogårdar arbetar vi nu aktivt med att värna den biologiska mångfalden. Förskola- och fritids arbetar med en utställning av insektshotell. Och, så arbetar vi vidare med planer på hållbarhetsfestival, laddstolpar, solpaneler, världsmiljödagar, klimatsmart mat med mera.

Ring till sångarhjärtan skaparglöden. Orden ger mig frågan; Hör vi blåklockorna på ängen, där de samspelar likt klockspelets klang? Ljudet är en kallelse, tänker jag, till att öppna ögon, öron och hjärta för lovsången i naturens katedral. Hör vi kyrkklockornas mer ljudliga klanger, när de sjunger sina kom, kom, kom och fira gudstjänst i din kyrka. Kom och sjung psalmernas jublande lovsånger tillsammans med varandra igen!

Diktens sista vers får ge min text sitt avslut:

*"Ring in den tid, då andarne befrias
ur självviskhetens sammansnörda band.
Ring mörkrets skuggor bort ur alla land;
ring honom in, den bidade Messias!"*

Glad sommar!
önskar Karin Coxner, kyrkoherde

HÄNDER I LJUNGSKILE FÖRSAMLING

Tidskrift för Ljungkile församling.
HÄNDER skickas till alla boende i Ljungkile församling.

Utgiven av Ljungkile församling
Vällebergsvägen 24, 459 30 Ljungkile
Tel 0522-999 70
ljungkile.forsamling@svenskakyrkan.se
www.svenskakyrkan.se/ljungkile

Redaktion: Karin Coxner, Ingrid Dillner,
AnnaLena Lundström, Lars Abrahamsson,
Lars-Magnus Olovson

Ansvarig utgivare: Karin Coxner
Tryck: Risbergs Information & Media AB, Uddevalla 2021

KONTAKTUPPGIFTER

Karin Coxner, kyrkoherde, 0522-999 82
Magnus Nordström, komminister, 0522-339 53
Yngwe Svensson, komminister, 0522-999 84
Inger Nilsson, diakoniassistent, 0522-999 86
Thomas Hjelm, diakon, 0522-840 10
Maria Alexandersson, rektor förskolan, 0522-999 88
Göran Martinsson, fastigheter, 0522-999 73
Tommy Svantesson, förman kyrkogård, 0522-999 85
Ingrid Dillner, kommunikatör, 0522-999 87
Församlingsexpedition, 0522-999 70

Många stora TACK!!

Tack till Kerstin!

Kerstin har varit en trygghet för många under många år i församlingen. Hon har som en mycket god administratör haft full koll på dokument, handlingar och på regelverk och rutiner. Till Kerstin har många kommit och frågat; vet du var det avtalet, pappret eller protokollet finns, och genast har Kerstin letat fram vad som saknats. Kerstin har varit sekreterare i både kyrkoråd och fullmäktige, vilket hon skött med stor noggrannhet och följsamhet. Vi kommer att sakna allt detta och undrar förstås hur det skall gå med den administrativa ordningen? Vi vill nu önska Kerstin allt gott när hon väljer att pröva på pensionärslivet. Lycka till!

Sommaren 2008 började jag arbeta som administratör i Svenska kyrkan Ljungkile. Åren har gått fort och arbetet i församlingen har varit händelserikt och spännande. Mycket glädje men även lite sorg har det varit, precis som i livet för övrigt.

Efter en del funderande har jag nu bestämt mig, det är dags att sluta från och med i sommar för att gå vidare i livet. Från och med augusti börjar jag mitt nya och förhoppningsvis spännande liv, det som kallas pensionärsliv!

Jag kommer bära med mig alla fina minnen av personliga möten i olika sammanhang, det goda samarbetet med församlingsbor, förtroendevalda, arbetskamrater med flera, ingen nämnd och ingen glömd.

Tack till er alla för de här åren och hoppas ni får en riktigt fin sommar!

Kerstin Amundsson,
församlingskoordinator

Tack till alla på förskola och fritids!

Elisabeth, Magnus, Camilla, Jessica, Emma, Isabelle, Sofie, Ulrika, Annika, Eva.
Ni är många som arbetat på församlingens förskola och fritids genom åren. Ni har alla varit måna om att våra barn och familjer skall ha det bra hos oss. Fantastisk mat, härliga skratt, pedagogisk utveckling, utelekar, tröstande, lärande... ja listan på allt ni gjort blir lång, mycket lång. Vi kommer sakna er alla! Vi önskar er alla lycka till och önskar er en framtid full av hopp!

Tack till Maria!

Maria har varit rektor för förskola och fritids i flera år och glatt många med sitt leende och sin positiva attityd. Ingenting har varit omöjligt för Maria, hon har alltid lämnat möten och samtal med ett; det ordnar vi! Nu när församlingen av ekonomiska skäl och svårigheter att leva upp till kommunens olika krav, inte längre har möjlighet att driva verksamheten vidare, får vi önska Maria lycka till i framtiden. Vi hoppas du skall finna nya spännande utmaningar i livet nu!

Tack till Erik!

Erik har varit pastorsadjunkt hos oss under ett år nu. Ett märkligt år att göra sitt första prästår på. Det har varit svårt att få prova på allt det där en präst skall göra; döpa, viga och begrava, hålla gudstjänster, själavård, ha konfirmander och konfirmerationer och mer därtill. Men, lite har du fått prova om än inte allt. Det har varit väldigt roligt att lära känna dig under detta år. Du har utfört dina uppgifter väl och mött oss alla med respekt och omtanke. Vi önskar dig lycka till när du nu går vidare till en "riktig" tjänst i Starrkärr-Kilanda.

Jag vill rikta ett stort tack för ett gott och lärorikt pastorsadjunktsår till alla er i Ljungkile församling. De rådande omständigheterna har ju tyvärr gjort att jag inte haft möjlighet att träffa och lära känna så många som jag önskat, men jag är otroligt tacksam för hur väl mottagen och omhändertagen jag varit av dem av er som jag haft turen att möta.

Min tjänst slutar efter konfirmationen 20 juni och därefter tar jag vid i Starrkärr-Kilanda församling i Ale.

Jag önskar er alla Guds rika välsignelse, nåd och frid från vår herre Jesus Kristus och en varm och skön sommar!

Erik Gislason, präst

Äppeldalen slår ut i blom

Personalkooperativet Lustträdgården blir ny huvudman för Prästgårdens förskola 1 augusti 2021. Äppeldalen blir det nya namnet på förskolan.

Lustträdgården startar dessutom fritidshem i f.d församlingshemmet vid Forshälla kyrka. Fritidshemmet kommer att kallas GRÄNSLAND.

Vi tänker oss en plats där eleverna kan vidga sina gränser och erövra ny mark, nya erfarenheter och insikter, men samtidigt smyga tillbaka till det trygga, kända där de vet att de duger som de är. Att få balansera på gränsen mellan det kända, trygga och det utforskade, okända, är spännande och utvecklande. Det är precis där lärandet kan ta form. Fritidshemmet kan också ses som ett gränsland mellan skolan och hemmet, mellan barndom och vuxenliv och mycket mer.

Vår idé är att vara en mötesplats för omsorg och en meningsfull fritid. Fritidshemmet ska vara en plats för återhämtning och vi tror att det sker på olika sätt för olika individer. Vissa behöver kanske sitta med en bok medan andra behöver springa i skogen.

Vi vill samarbeta med olika fritidsföreningar runt om oss och erbjuda aktiviteter som man annars måste söka sig till på annat sätt. Vi har utöver ansvariga pedagoger, våra egna ateljeristor som kommer bidra med sina kunskaper. Vi tror oss kunna erbjuda aktiviteter såsom drama, dans, cirkus, musik, körsång, spela i band, ljudteknik, bildskapande, skulptur, trädgårdsarbete, odling, utflykter i skogen, cykling, bakning, matlagning, slöjd, hantverk, matteverkstad, naturvetenskapliga experiment, filmskapande m.m.

Lisa Petrén
Pedagogista och projektansvarig

MED BLICKEN PÅ BERÄTTELSE

TEXT: MARCUS ARONSSON, ATELJERISTA PÅ FÖRSKOLAN LUSTTRÄDGÅRDEN

”Jag lockas av spänningen i att se vad den andra personen väljer att göra med det som ges”, skriver ateljéristan Marcus Aronsson och berättar här om sina möten med barn, miljö och pedagoger och hur det liknar skådespelarens möten med sina medspelare och sin publik, och med alla de berättelser som växer fram.

När du står på scen behöver du jobba med att skala av och skaka bort bekymmer som riskerar hindra kreativiteten. Du koncentrerar stunden, är i nuet och möter medspelare och publiken här och nu. Ögonen måste vara vakna, uppmärksamma, nyfikna, beredda. Vad kommer jag att möta? Vad kan du eller det jag betraktar ge mig? Hur kan jag agera, bejaka, bekräfta? Lekfullt och öppet för skapandet.

På liknande sätt tänker jag mig mötet med barn, miljöer och pedagoger. Lika nyfiken och koncentrerat. Jag lockas av spänningen i att se vad den andra personen väljer att göra med det som ges. Att duka upp saker, att presentera material på ett intressant sätt. Att ge små gåvor, glimtar, gruskorn för att fånga upp och leka vidare med. Fördjupa på sitt eget personliga sätt. Samtidigt tänka hur jag kan bekräfta just det här barnets fantasi. Hur möter jag en lek, en idé, och vad väljer jag att reagera på? Berättandet kan föra utforskandet vidare.

På Förskolan Lustträdgården har vi för ett tag sedan arbetat under temat ”Vår plats på Jorden”. Flera av våra projekt har kommit att kretsa kring vatten och livet i havet, då stranden ligger endast ett stenkast bort. Det är en naturlig plats för barnen att röra sig på.

Ett barn får syn på hålet i sandstranden som skapats av lågvattnet. Ställer sig på knä, tittar ner i hålet och stelnar till. Man ser en tanke, en flinga fantasi som susar genom huvudet på honom. Han ropar efter sina vänner.

- Kom, det känns som om något tittar på mig!
- Är det någon där nere?
- Men, här är ju massor med hål, hela stranden är full av hål.

Ögon möts. Fantasin tar fart. Går det att fånga det som gömmer sig under ytan? Är det kanske en Pokemon? Vad kan och vill detta ännu oundäckta berätta för oss? Strandens djur på vår plats på jorden möter lekens magi. Platsen vi varit på så många gånger förut blir besjälad. Det blir en slags teaterlek där allas närvaro blir viktig. Den som tittar på, den som applåderar, den som håller i musslan som just i detta nu är huvudperson i berättelsen, eller den som håller i lampan, som skapar riktning och fokus åt publiken och berättelsen.

Vår plats blir lekens scenografi.

KONFIRMAND 2022

Anmäl dig
redan nu!

eller senast
26 augusti

Många tycker att det bästa med konfirmandtiden är alla nya vänner man får, att åka på läger och att man får prata om viktiga saker. Konfirmandtiden är till för att du själv skall få prova på, testa tankar, lära, växa och välja. Det finns två olika grupper att välja mellan:

TAKE A CHANCE ON ME eller **LIVSÄVENTYRET 2022**

All information om grupperna, datum m m får du på hemsidan: svenskakyrkan.se/ljungskile under Konfirmand 2022. Där anmäler du dig också!

JULIMUSIKEN 2021

Ljungs kyrka 19.00

4 juli "ÄNTLIGEN" – Vi tar med dig på en musikalisk resa genom Marie Fredrikssons underbara låtskatt. En konsert fylld av tro, tid för tystnad och doft av kärlek. Madelene Johansson (sång) har bl a turnerat som Agnetha i ABBA-tributebandet "Arrival From Sweden". Anders Sparlund (piano, sång) och Douglas Källstedt Georgsson (gitarr, sång).

11 juli (program meddelas senare på hemsidan)

18 juli SE HUR I PRYDNING JORDEN STÅR! – en dramatiserad hyllning till sommarpsalmen! Till slut kommer den och vi får rå om den. Även om det mesta regnar bort. Sommaren. Skådespelaren Catherine Jeppsson med musiker.

25 juli SKALLSJÖ SOMMARORKESTER – en grupp unga musiker som tycker den klassiska musiken har fått ett rykte den inte förtjänar. Vårt mål är att visa världen hur roligt det kan vara med musik. Glöm gamla seder och traditioner, men behåll kärnan!

.....
ANMÄL DIG TILL JULIMUSIKEN!

Eftersom vi får vara max 50 personer i kyrkan behöver du anmäla dig via hemsidan: svenskakyrkan.se/ljungskile under rubriken "Julimusiken".

HÅLLBARHETS-FESTIVAL

**I OCH OMKRING
FORSHÄLLA KYRKA**

En helg i glädjens, hållbarhetens och kreativitetens tecken. Hållbarhetsmarknad, Röda Korsets café, öppen scen, barn som gör musikal, musikframträdanden, workshops, föredrag och mys i trädgården.

Datum: lör-sön 4-5 september

(datumet kan komma att ändras beroende på rådande restriktioner).

Information och detaljerat program kommer att finnas på hemsidan, svenskakyrkan.se/ljungskile, Facebook och anslagstavlor.

KOM & PLOCKA SOLROSOR I HEMGÅRDENS TRÄDGÅRD!

Omtanke Ljungkile planterar solrosor vid Hemgårdens entré mot Vällebergsvägen.

Från juli månad står de i blom och då kan du själv gå dit och plocka och swisha pengar. En skylt med information kommer att finnas på plats.

Pengarna går till BAM:s projekt **"Take me to school"**, som stödjer romska barn i skolarbetet i Bulgarien.

Läs mer om projektet på hemsidan:
svenskakyrkan.se/ljungkile

Sommarcafé

Sitt ner en stund, drick en kopp kaffe med något gott till, träffa nya och gamla vänner.

Tisdagar 22 juni - 17 augusti
14.00-16.00 i Hemgårdens trädgård

Liten pilgrimsvandring

Vi vandrar tillsammans **onsdagar 18.00** från Ljungs gamla kyrka.

Vill du vandra på egen hand? Hämta en broschyr vid Ljungs gamla kyrka eller vid parkeringen vid Ljungs kyrka. Vandringen startar vid Ljungs gamla kyrka och slutar vid Ljungs kyrka. Stationer finns längs vägen för reflektion.

RESTERÖDSVECKAN

Vi serverar kaffe i församlingshemmet och visar Resteröds kyrka för den som önskar.

Ons-lör 7-10 juli 11.00-15.00 i Resteröd

GUDSTJÄNSTER

Vi tror och hoppas på att nu äntligen kunna mötas i kyrkan till gudstjänst och mässa! Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer som ju kan komma att ändras med kort varsel. Se därför också aktuella predikoturer i dagspressen och på vår hemsida: svenskakyrkan.se/ljungskile.

Ljungs och Forshälla kyrkor är öppna vardagar 9–15.

6/6 FÖRSTA SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: VÅRT DOP

Ljung 11.00 Mässa, Erik Gislason

13/6 ANDRA SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: KALLELEN TILL GUDS RIKE

Ljung 11.00 Mässa, Karin Coxner

20/6 TREDJE SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: FÖRLORAD OCH ÅTERFUNNEN

Ljung 11.00 Mässa, Magnus Nordström

lör 26/6 MIDSOMMARDAGEN

TEMA: SKAPELSEN

Ljung 11.00 Midsommargudstjänst, Magnus Nordström

27/6 D HELIGE JOHANNES DÖPARENS DAG

TEMA: DEN HÖGSTES PROFET

Ljung 11.00 Mässa, Magnus Nordström

4/7 APOSTLADAGEN

TEMA: SÄND MIG

Ljung 11.00 Mässa, Magnus Nordström
Ljung 19.00 Juli-musik

11/7 SJÄTTE SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: EFTERFÖLJELSE

Ljung 11.00 Mässa, Karin Coxner
Ljung 19.00 Juli-musik

Se tider när kyrkorna är öppna:
svenskakyrkan.se/ljungskile

18/7 KRISTI FÖRKLARINGS DAG

TEMA: JESUS FÖRHÄRLIGAD

Ljung 11.00 Mässa, Karin Coxner
Ljung 19.00 Juli-musik

25/7 ÅTTONDE SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: ANDLIG KLARSYN

Ljung 11.00 Mässa, Karin Coxner
Ljung 19.00 Juli-musik

1/8 NIONDE SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: GODA FÖRVALTARE

Ljung 11.00 Mässa, Magnus Nordström

8/8 TIONDE SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: NÅDENS GÅVOR

Ljung 11.00 Mässa, Magnus Nordström

15/8 ELFTE SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: TRO OCH LIV

Ljung 11.00 Mässa

22/8 TOLFTE SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: FRIHETEN I KRISTUS

Ljung 11.00 Mässa, Karin Coxner

29/8 TRETTONDE SÖND EFTER TREFALDIGHET

TEMA: MEDMÄNNISKAN

Ljung 11.00 Mässa, Magnus Nordström

Vi går mot ljusare tider

När jag skriver denna sommarhälsning till er som bor i Göteborgs stift skiner den uppgående vårsolen utanför fönstret. Det är ljus, men fortfarande kallt om morgonen. Jag tänker att det är en bild av den tid vi lever i just nu, när pandemin fortfarande håller vår värld och våra liv i sitt grepp. Vi begränsas av restriktioner och vi strävar efter att skydda oss själva och varandra från smittan. Samtidigt lyser vitsipporna vita i vårsolens värmande ljus och vi hör att fler och fler i vår omgivning blir vaccinerade och därmed får det skydd som behövs för att sakta kunna återgå till ett liv som liknar det som var före pandemin.

Det är precis som livet alltid är; vi bärs av hoppet och vi tyngs av oron. Hopp om att vi snart ska få mötas utan att behöva tänka på avstånd och oro för att vi själva, våra nära och kära ska drabbas av smittan och dess effekter. Hoppet värmer oss och oron kylar oss.

På vetenskapsradion Hälsa svarade två läkare och en professor på lyssnarnas frågor om vad man kan och får göra när man är vaccinerad och när det är möjligt att resa, handla och umgås. I slutet av programmet fick de själva frågan vad de kommer att göra när de blivit vaccinerade. Svaren kom snabbt; att få krama min bästa väninna, att få vara nära och träffa mina vuxna barn och att få bjuda hem svärmor på middag.

Svaren visar vad som är betydelsefullt för oss människor, att vi får vara nära varandra, att vi får finnas i ett sammanhang och inte leva i isolering. I våra kyrkor och församlingar har vi, som övriga samhället, levt med begränsningar. Ovanligt hårda tycker många av oss, eftersom våra kyrkorum ofta är stora och rymliga.

När du läser detta vill jag tro att smittan gått ner och begränsningarna lättats. Det hoppet bär jag, att vi kan få fira gudstjänst tillsammans igen. Och jag tänker också på det som under pandemin skjutits på framtiden, firanden av olika slag, familjehögtider, dop och bröllop. Jag hoppas det är tid för att få fira – Fest för livets skull!

Med dessa ord vill jag önska dig som bor och lever i församlingar i Göteborgs stift en välsignad sommar med bibelordet:

”Gud har inte gett oss modlöshetens ande, utan kraftens, kärlekens och självbesinningens.”
(2 Timotheosbrevet 1:7)

Susanne Rappmann
Biskop i Göteborgs stift

Klockorna bär bud

TEXT: AGNETA RIDDAR
UTDRAG UR TIDNINGEN "KORSVÄG"

Kyrkklockorna bär på historia. De har hörts över nejden genom århundraden och de bär med sig budskap. De kallar till gudstjänst, de ringer in helgaftnar och det nya året, men har också hörts vid brand och ofred.

Den lille pojken fick följa med upp i klocktornet. Farbror Berntsson, kyrkvaktmästaren, trampade igång klockorna och sen ställde han pojken på tramporna och de mäktiga klockorna började ljuda över nejden.

– Det var otroligt spännande, minns Lars-Magnus Olovson. Jag åkte bara upp och ned och naturligtvis var det farligt. Jag kunde ha trillat ner eller klämt mig, men det tänkte jag ju inte på. Farbror Berntsson höll antagligen i mig...

– Jag är uppvuxen i kyrkan, berättar Lars-Magnus. Min pappa Ivar var kyrkvärd i fyrtio år och det har också jag varit i många år.

Redan så tidigt som i början av 500-talet e Kr finns det belägg för att den kristna kyrkan började använda kyrkklockor i Italien. I Sverige finns idag minst 10 000 kyrkklockor.

De allra tidigaste klockorna göts på kyrkbacken. Först gjordes en råform av talg och vax. Formen bakades in i ett lerskal och när leran brändes smälte vaxet och rann ut. Då fick man en tom form i vilken man hällde smält brons. Brons är en legering av framförallt koppar och tenn. Brons är hårt och därför har det använts till kyrkklockor, kanoner, svärd, prydnadsföremål och mynt. Klockgjutarens viktigaste arbete är att på klockan slipa fram rätt ton. Detta är ett millimeterarbete. Det bildas fem olika toner i klockan, diametern nedtill ger slagtonen och svanken ger övertonerna. Klockan finstäms genom att man filar bort metall från olika ställen. Filspånen ansågs förr ge god bot mot allehanda sjukdomar.

– Jag arbetade i Tornedalen som veterinär 1978, berättar Lars-Magnus, och läste då om Hietaniemi kyrka som ligger på en udde i Torneälven. Kyrkan var fram till år 1809 gemensam för människorna på båda sidor om älven. Ryssarna plundrade kyrkan 1716 och tog då kyrkklockan som inköpts 1688. Drygt tio år efter stölden köpte församlingen en ny klocka, för att ersätta den bortrövade. Vid riksgränsdragningen 1809 i Torne älv överläts klockan till den nybildade församlingen i finska Övertorneå. Tio år senare köps en ny klocka in till Hietaniemi kyrka istället för den överlåtna. 1884 får man reda på att den plundrade klockan påträffats i ett slottskapell utanför Sankt Petersburg. Då ber man att få köpa tillbaka sin klocka. Året efter kommer klockan tillbaka som en gåva från storfursten Konstantin Nikolajevitj. Så nu hänger det tre klockor i klockstapeln, storklockan (1820 års klocka), mellanklockan (ryssklockan) och lillklockan.

1531 beslöt Gustav Vasa att införa en klocks katt. I det närmaste alla storklockor i kyrkorna skulle tillfalla kronan och smältas ned. Klocks katten i Sverige skulle betala av den "Lybeckska skulden". När kungens män skulle hämta klockorna i Dalarna stoppade dalmasarna soldaterna. Detta blev det tredje Dalaupproret, det sk Klockupproret 1531-1533. Vid den här tiden tillhörde Bohuslän och Halland Norge respektive Danmark så någon klocks katt genomfördes inte i Bohuslän. Bohusläns medeltida kyrkklockor smältes ner under mitten av 1800-talet för då byggde man större kyrkor och ville då också ha större klockor. Därför finns det nu bara tre klockor kvar i Bohuslän från medeltiden (Hogdal, Stenkyrka och Forshälla).

Är du intresserad av att läsa mer om kyrkklockor, och specifikt kyrkklockorna i Ljungkile församling, så kan du köpa skriften **"Kyrkklockor"**, sammanställd av Lars-Magnus Olovson för Ljungkile församling, december 2020.

Skriften finns att köpa i våra kyrkor.
Du kan också beställa den genom att maila till **ljungkile.forsamling@svenskakyrkan.se** eller ringa till expeditionen 0522-999 70

Den Blå klockan

När Du går ut i sommarhagen och lägger Dig ner bland gräs och blommor så kan Du kanske höra, om det är alldeles, alldeles tyst, att det liksom klingar, det ljuder av tunn, tunn klockklang.

Du hör den lilla blåklockan (*Campanula rotundifolia*) ringa, en liten blå späd klocka på en vek stjälk upp till ca 20 cm hög, med vitt stift och märke. Sveriges nationalblomma, Dalarnas landskapsblomma. Finns över nästan hela vårt land.

Campanula betyder liten klocka och rotundifolia betyder runda blad. Precis som när jag i förra numret skrev om rödhaken och dess sång så ljuder dessa små vanligtvis blå (finns enstaka vita också) klockor en stilla klang till vår Herres ära.

Om Du tittar noga på den lilla klockan så ser Du vilket underverk denna lilla blomma är. Med förundran över det sköna, det oändliga, det återskapande, det återkommande. Dessa blåklockor prisar den osynlige Skaparen varje sommar med sin tysta klang.

Gustaf Fröding skriver i sin dikt "Skogen":

*Och blåklockan ringde sakta
i takt med hans kärleksglöd,
och skogsstjärnans öga lyste
och smultronets kind blev röd.*

"Ringaren" av Harry Martinsson

*I blåklockstider kan man se
den blyge och svartklädde Ringaren
en liten skalbagge av trettisjunde familjen, vivel-ätten
Han ses ofta sitta på det glatta ringarrepet
där detta leder ner i klockans stängel.
Hans namn är Miarus.
Man kan hälsa på honom med luppen och då nickar han
men börjar inte ringa förrän man lämnat ängen
men då ringer han mångenstädes,
överallt där ängar kan ha klockor.*

Du ligger där på ängen bland klockorna och är en del av oändligheten, evigheten, av klockklangen.

Lars-Magnus Olovson

Omsorg om människan och naturen

- på kyrkogården utövar både vaktmästare och insekter diakoni

TEXT: INGER NILSSON, DIAKONIASSISTENT
FOTON: INGRID DIELNER

De är församlingens ansikte ute – för det är på kyrkogårdarna man hittar dem – Tommy, Carin, Lena, Eva och Anders.

Tommy Svantesson berättar att han aldrig kunnat tro att arbetet skulle innehålla så många sociala kontakter som det faktiskt gör. Han har inga telefontider, utan krattar och pratar samtidigt. Diakoni är kyrkans omsorg om medmänniskan och skapelsen – och det är kyrkvaktmästarnas jobb i ett nötskal.

De vårdar kyrkogårdarna och de människor som kommer dit. En kontakt börjar i regel vid själaringning för en avliden anhörig. Sedan ska det ses ut en gravplats vilket är en stor sak. Man kan ha olika önskemål, allt från att den ska ligga nära kyrkan, under ett träd eller att känslan ska vara rätt. Det blir ofta djupa samtal om den döde under denna vandring. Många hör också av sig per telefon om frågor kring begravning och andra, praktiska frågor kopplade till dödsfallet. En kyrkvaktmästare deltar också vid begravning och ev urnsättning. Man är nog med att i mesta möjliga mån låta

samma kyrkvaktmästare vara med i alla momenten för att skapa trygghet och kontinuitet för anhöriga. Det uppstår ofta ett väldigt speciellt band.

Senare möts man kanske på kyrkogården. Carin Engström berättar att man får känna in vilken kontakt människor vill ha och att det kan ändras över tid. En del söker tydligt kontakt och de återkommande samtalen med kyrkvaktmästarna är en viktig del i deras sorgeprocess. Andra bär sorgen inom sig, och där handlar det mer om att visa att man ser dem, med en nick eller ett hej.

På kyrkogårdarna i församlingen finns döden och livet sida vid sida, det ena en förutsättning för det andra.

Ekologiskt tänkande

Här används ekologisk jord och inga giftiga bekämpningsmedel. Det gör att det krävs en större arbetsinsats att hålla grusgångarna fria från ogräs och helt perfekt blir det inte, berättar Tommy. Man har numera batteridrivna maskiner. Den batteridrivna, tysta trucken uppskattas av besökarna.

Det finns många olika blommor som gynnar den biologiska mångfalden och ser till att pollinatörerna har mat från tidig vår till höst. Morgondagen i gräset är en viktig vattenkälla för många insekter sommartid och därför ska man inte klippa gräs tidiga morgnar, berättar Eva Berg.

Eva har gått en utbildning om biologisk mångfald på kyrkogårdar och hon deltar också i en utbildning och projekt som heter "Fred med jorden".

Lena Svedin sitter med i församlingens miljögrupp. Församlingen arbetar med att genomföra Svenska Kyrkans miljödiplomering, ett arbete som pågår under flera år.

För Anders Torstensson är det självklart vad jobbet innebär: "Vi är de gröna diakoniarbetarna, det har jag alltid sagt."

Bikupor finns nu i Forshälla och insekshotell kommer att placeras på alla kyrkogårdar.

Odlar egna altarblommor

I Forshälla har Eva anlagt en stor rund rabatt där det odlas altarblommor som, när de vissnat ner, tjänstgör som övervintringsplats åt insekter – sinnebilden för det eviga kretsloppet och omsorgen om levande och döda.

Många telefonsamtal blir det under arbetsdagen

Eva och Lena gör varfint, bl a i den stora runda perennerabatten vid Forshälla kyrka

TIPS *om* HOPP

I dessa coronatider finns det fog för att känna hopp-löshet och oro. Vad kan man göra för att öka sitt hopp under svåra perioder? Jag skulle säga att huvudsvaret på frågan är att ta hand om sina bärande relationer, för hopp kommer alltid ur kärlek.

När vardagen präglas av kris blir skillnaden mellan optimism och hopp så tydlig, vare sig det handlar om klimat, pandemi eller privat tragedi. Optimism är till exempel tron på att politiker skall lösa flyktingkrisen eller att vetenskapen hittar en lösning på vår pandemi. Vad händer när vi erfar att inget längre är som vi förväntat oss? Ett litet virus som vänder upp och ner på hela världen.

Är hopp, förhoppningar och positivt tänkande samma sak?

Hopp är alltid relationellt och bottnar i kärlek. Förhoppningen är inte att mitt enskilda liv skall bli bättre, för jag kan inte hoppas att det går bra bara för mig utan också att det går bra för andra.

Det blir så tydligt i tider av kris, hur våra nära relationsnätverk ger oss injektioner av äkta hopp. När optimismen inte räcker och våra förhoppningar grusas, ja, då är det bara hoppet som återstår. Hoppet kommer till oss genom relation till våra medmänniskor, till Gud, till naturen.

Ingen människa kan hoppas bara för sig själv – genuint hopp kräver gemenskap, solidaritet och respekt för varandra och för omvärlden. Hoppet är en kärleksgåva som inbjuder till en framtid inom Guds stora skapelse- och försoningsprojekt. I hoppet ingår motstånd, att kämpa emot det onda, för den värld man vill se. Hopp är personligt, men inte privat.

Coronapandemin utmanar oss att tänka lite djupare vad vi hoppas på, och inte bara vad vi vill.

Hoppet står i kärlekens tjänst och är därmed inte bara förknippat med vad jag vill, utan vad vi tillsammans vill.

Hur ökar jag mitt hopp?

1. Vårda dina relationer. Ta fram de relationer som burit dig genom livet, och ditt hopp kommer att växa. Skriv ett brev, ring en vän, tänd ett ljus för någon som betytt mycket. Alla kärleksförklaringar är en erfarenhet av Guds ande och ökar vårt hopp.

2. Be. Att be en bön i mörka tider ger hopp och glädje, eftersom vi kommer att upptäcka att vi inte är ensamma.

3. Läs Psaltaren. Praktiskt taget ger alla psaltarpsalmerna en koppling till hopp och styrka att gå vidare i livet.

4. Vandra. Att i vårens tid se hur allt liv återföds är verkligen hoppets tecken. Vi påminns hur skapelsen pågår, att Gud är närvarande och inte minst att vi är en del av skapelsen.

5. Njut av livet. Ät en god måltid och drick något gott, dela gärna måltiden med någon. Upplev musik, teater, dans, konst, varför inte tillsammans. Då blir hoppet som påtagligast.

Hoppet förändrar vår tillvaro redan här och nu.

Lars Abrahamsson

Kyrkoval
19 SEP 2021

Valgeneral Bondesson leder Svenska kyrkans största samarbetsprojekt

Anki Bondesson leder sitt andra kyrkoval som valgeneral för Svenska kyrkans kyrkoval den 19 september 2021.

—Kyrkovalet är väldigt regelverksstyrt i både stort och i små detaljer, säger hon. Det är också väldigt IT-tungt, mer än jag förställt mig. Jag brukar säga att kyrkovalet är Svenska kyrkans största samarbetsprojekt med 33 000 kandidater, 630 valnämnder, 650 nomineringsgrupper, stift, församlingar och tusentals frivilligarbetare. Det är enorma mängder detaljerad information som ska nå till många människor, med olika bakgrund och förkunskaper.

Varför ska man rösta i kyrkovalet?
För att verkligen ta vara på möjligheten att påverka hur kyrkan ska formas framöver, svarar Anki Bondesson rappt. Det är en stor möjlighet att kunna påverka den egna församlingen.

Men om man inte är engagerad i församlingen, spelar det då någon roll?

Ja! menar Anki Bondesson med enfaset. Det är ändå kyrkans förtroendevalda som beslutar om vilka satsningar man ska göra på orten. Kyrkan finns ute i samhället, firar gudstjänster men tar också hand om kyrkobyggnader som ofta betyder mycket på en ort. **Det är bara genom att rösta som man har möjlighet att påverka vad kyrkan där man bor väljer att engagera sig i, och göra.**

Anki Bondessons engagemang i Svenska kyrkan började när hon skulle konfirmeras. Det var gemenskapen, sången och samtalen som lockade först, tron växte fram efterhand. Efter konfirmationen engagerade hon sig i Svenska kyrkans Unga.

Snabba fakta om Anki Bondesson

Ålder: Fyller 60 år under kyrkovalsåret

Familj: Min man som är kyrkoherde i Gällivare-Malmbergets pastorat, en son, ett bonusbarn och ett bonusbarnbarn.

Bor: I Gällivare och Uppsala. Uppvuxen i Gällivare, född i Tjautjasjaure.

Vad vill du säga till väljarna?

Ta vara på möjligheten att vara med och påverka. Din röst betyder mer än du kanske tror. Kika gärna lokalt efter vilka grupper och kandidater som ställer upp och ta reda på vad de vill och vad de står för, avslutar hon.

Utdrag ur intervju med Anki Bondesson.

Text: Jiang Millington

Foto: Magnus Aronson

För information om kyrkovalet lokalt i Ljungskile församling, kontakta valnämndens ordförande Jakob Lindkvist, 0706-18 16 25

90 SVENSK
FÖRSÄMRINGS
KONTROLL

UNDER SAMMA HIMMEL

Coronapandemin har tvingat miljoner människor till ett liv i extrem fattigdom och hunger.

Foto: Karim Hossain/Icon

Tillsammans kan vi göra skillnad.
Din gåva gör det möjligt.

SWISHA TILL
900 1223

svenskakyrkan.se/act

act
Svenska kyrkan

Boka dop och vigsel på hemsidan

Vill du att ditt barn ska bli döpt? Även du som vuxen kan döpas.
Eller går du i giftastankar?

Nu är det enkelt att boka tid för dop eller vigsel
direkt på Ljungskile församlings hemsida!

Från 1 juni kan du sitta hemma i lugn och ro vilken dag eller tid som helst
och på vår hemsida se vilka kyrkor och tider som finns lediga och prelimi-
närboka en tid som passar dig.

Just nu är det dock inte tid för stora samlingar eller kalas men dop eller vigsel
kan genomföras ändå!

Vi följer Folkhälsomyndighetens rekommendationer, men sannolikt är att vi får
vara 50 personer vid dop- och vigselgudstjänsterna från juni månad.

VÄLKOMMEN ATT BOKA VIA WEBBOKNINGEN PÅ VÅR HEMSIDA:

svenskakyrkan.se/ljungskile

www.svenskakyrkan.se/ljungskile

Svenska kyrkan
LJUNGSKILE FÖRSAMLING